

люцерно-злаковому травостою з розподілом за сінокісного використання: 61–62% у першому укосі, 36–37% – у другому та 2–3% – у третьому.

Ефективність мінеральних азотних добрив під кормові фітоценози істотно обумовлюється їх компонентним складом, оскільки кожний вид рослин по-своєму реагує на азот та має свій екологічно безпечний максимум за цим макроелементом. Високочутливі до азоту злакові багаторічні трави характеризуються більшою площею поглинаючої поверхні і ємкістю катіонно-аніонного обміну коренів.

Ефективним заходом забезпечення рослин азотом на лукопасовищних угіддях є використання потенціалу багаторічних бобових трав – дешевого природного джерела симбіотичного азоту, залучення якого до створення врожаю істотно знижує антропогенне навантаження на довкілля.

Метою досліджень було вивчити вплив технологічних прийомів вирощування лучних травостоїв на формування урожаю лучних травостоїв та рівномірність його надходження впродовж усього

періоду користування травостоєм в умовах Лісо-степу Правобережного України.

Встановлено, що з-поміж люцерно-злакових травостоїв за всіх укосів продуктивнішими були агрофітоценози, злакову частину яких становили *Festuca orientalis* + *Dactylis glomerata*, *Bromopsis inermis* + *Lolium perenne* і *Bromopsis inermis* + *Festuca orientalis*. Продуктивність зазначених травостоїв у першому укосі становила: на ділянці без добрив – 4,31–4,52 т/га сухої речовини, на фоні внесення $P_{60}K_{90}$ – 4,45–4,71 та $N_{60}P_{60}K_{90}$ – 4,61–4,85. Подібна закономірність спостерігалася і в наступних укосах. Найпродуктивнішою була суміш, до складу якої входили *Medicago sativa*, *Bromopsis inermis* і *Lolium perenne*. Найнижчу продуктивність за збором сухої речовини на всіх травостоях в усіх укосах було одержано на ділянках без внесення добрив. Найбільш рівномірний розподіл урожаю за укосами характерний одно-видовим посівам люцерни посівної – частка урожаю в першому укосі становила 38–41%, у другому – 31–34% та в третьому – 22–28%.

УДК 633.264:712.4

Бурко Л. М.^{*}, к. с.-г. н., доцент кафедри рослинництва

Поліщук А. В., Коцар О. А., здобувачі вищої освіти

Національний університет біоресурсів і природокористування України

*e-mail: Lesya1900@i.ua

АДАПТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КОСТРИЦІ ЧЕРВОНОЇ (*FESTUCA RUBRA* L.) В ГАЗОННИХ ФІТОЦЕНОЗАХ

Створення довговічних та декоративних газонних покриттів вимагає ретельного добору видів трав, здатних витримувати антропогенне навантаження та несприятливі фактори довкілля. Серед широкого спектра газонних злаків особливе місце посідає костриця червона (*Festuca rubra* L.). Її біологічна пластичність, низька вибагливість до родючості ґрунту та висока декоративність роблять цю культуру незамінним компонентом травосумішок різного призначення – від партерних до об'єктів спеціального призначення.

Мета роботи – проаналізувати ключові підвиди та біоморфологічні характеристики костриці червоної, що визначають її стійкість та функціональну цінність у декоративному використанні.

Костриця червона є поліморфним видом, що включає кілька підвидів із різними типами кущіння, що важливо враховувати при проектуванні газонів.

Костриця червона (*Festuca rubra*) – характеризується наявністю довгих підземних кореневих. Це дозволяє культурі швидко заповнювати прогалини в деревині та формувати щільний, рівномірний покрив. Вона є найбільш агресивною та стійкою до низьких температур.

Костриця червона жорстка (*Festuca rubra commutata*) – на відміну від попередньої, є щільнокущовим підвидом без кореневих. Вона вирізняється найвищою щільністю пагонів та стій-

кістю до низького скошування, що критично для газонів преміум-класу.

Костриця червона волосоподібна (*Festuca rubra trichophylla*) – має короткі кореневі та високу толерантність до засолення ґрунтів і затінення, що робить її ідеальним вибором для придорожніх зон та пристовбурних кіл дерев.

Головними агробіологічними перевагами *Festuca rubra* L. є:

- Тіньовитривалість: серед усіх газонних злаків помірної зони костриця червона найкраще переносить дефіцит сонячного світла, зберігаючи інтенсивне зелене забарвлення.

- Посухостійкість: завдяки глибокій та розгалуженій кореневій системі рослини здатні поглинати вологу з нижніх шарів ґрунту, що дозволяє скоротити частоту поливів у літній період.

- Вузьколистий тип: тонка текстура листка (ширина 1–2 мм) надає газону витонченого «оксамитового» вигляду.

Отже, костриця червона є базовим елементом адаптивного газонознавства. Поєднання різних її підвидів у травосумішках дозволяє створювати фітоценози, що поєднують високу декоративність із функціональною стійкістю. Перспективним напрямом є селекція сортів із підвищеною стійкістю до грибкових захворювань кореневої системи в умовах надмірного зволоження.